

Kursplan

för kurs på grundnivå

**Svenska som andraspråk för gymnasielärare, 90 högskolepoäng (1-90 högskolepoäng). Ingår i Lärarlyftet II. 90.0 Högskolepoäng
90.0 ECTS credits**

Swedish as a Second Language for Upper Secondary School Teachers

Kurskod:	CT120U
Gäller från:	HT 2016
Fastställt:	2015-03-04
Ändrad:	2016-03-14
Institution	Institutionen för svenska och flerspråkighet
Huvudområde:	Svenska som andraspråk
Fördjupning:	G2F - Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Beslut

Kursplanen är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2015-03-04 och reviderad och fastställd av institutionsstyrelsen vid institutionen för svenska och flerspråkighet 2016-03-14.

Denna kursplan är upphävd av ämnesstudierektor på delegation av institutionsstyrelsen vid Institutionen för svenska och flerspråkighet 2019-11-20.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Lärarexamen samt huvudmannens godkännande.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
U101	Flerspråkighet - individ och samhälle	7.5
GRAM	Svenskans grammatik i tvärspråkligt perspektiv	7.5
ANDR	Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling	7.5
U104	Språk, undervisning och lärande	7.5
UTTA	Svenskans uttal i inlärningsperspektiv	7.5
BEDÖ	Bedömning av språkfärdighet	7.5
U203	Litteracitet och lärande	7.5
ANVÄ	Andraspråksanvändning i sociala praktiker	7.5
TEOR	Teori och metod i andraspråksforskning	7.5
U302	Fördjupning i SVA med didaktisk inriktning	7.5
U303	Examensarbete med didaktisk inriktning	15
FÖFL	Fördjupning i SVA med inriktning mot flerspråkighet	7.5
EXFL	Examensarbete med inriktning mot flerspråkighet	15
FÖSP	Fördjupning i SVA med inriktning mot språkbruk	7.5
EXSP	Examensarbete med inriktning mot språkbruk	15

Kursens innehåll

Kursen ger behörighet att undervisa i svenska som andraspråk på gymnasienivå. Fokus ligger på viktiga ämnesteoretiska områden med stor betydelse för undervisning i svenska som andraspråk (se innehållet som redovisas under varje delkursrubrik nedan). Det ämnesdidaktiska perspektivet ingår i alla delkurser. Olika medel för lärande, inklusive digitala verktyg, behandlas i relation till kursens innehåll.

Svenska som andraspråk I (termin 1)

Delkurs 1. Flerspråkighet – individ och samhälle, 7,5 hp

Kursen behandlar flerspråkighet ur ett individuellt och samhälleligt perspektiv. Detta inbegriper frågeställningar som rör attityder till språk och språkanvändning, status och användningsdomäner för språken, språklig variation, språkideologier och språkpolitik, samt normer för språkanvändning i olika sociala sammanhang. Kursen syftar också till att göra studenten medveten om sin egen sociokulturella bakgrund och hur genus, klass och etnicitet samspelar för att skapa en persons identiteter.

Delkurs 2. Svenskans grammatik i tvärspråkligt perspektiv, 7,5 hp

Kursen ger grundläggande kunskaper om svenskans grammatik (morfologi, syntax, semantik och lexikon) ur ett tvärspråkligt perspektiv. Fokus ligger främst på sådant som brukar innebära en utmaning för inlärare av svenska som andraspråk.

Svenska som andraspråk I (termin 2)

Delkurs 3. Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling, 7,5 hp

Kursen behandlar andraspråksinläring och flerspråkig utveckling, med utgångspunkt i till exempel kognitiva, interaktionella och tvärspråkliga perspektiv. Skillnader mellan första- och andraspråksutveckling och mellan barns och vuxnas andraspråksutveckling beaktas liksom modersmålets roll samt sociala och individuella skillnader. I kursen introduceras analys av barns, ungdomars och vuxnas andraspråksinläring.

Delkurs 4. Språk, undervisning och lärande, 7,5 hp

Kursen behandlar flerspråkig litteracitet ur utbildnings- och undervisningsperspektiv. I kursen behandlas bland annat språkets och litteracitetens roll för lärande samt hur undervisning kan gynna flerspråkiga individers språk- och kunskapsutveckling. Härvid beaktas såväl didaktiska frågor som organisation av undervisning för flerspråkiga samt flerspråkig användning i klassrummet. I kursen ges en orientering om språkliga dimensioner i skola och utbildning samt dessas betydelse för lärande på ett andraspråk. Vidare behandlas multimodalitet och lärande, till exempel multimodalitetens möjliga roll i undervisning för flerspråkiga.

Svenska som andraspråk II (termin 3)

Delkurs 5. Svenskans uttal i inlärningsperspektiv, 7,5 hp

Kursen ger grundläggande kunskaper om svenskans (segmentella och prosodiska) fonetik och fonologi ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv. Fokus ligger på sådant som är karaktäristiskt för svenskan i förhållande till andra språk och sådana kategorier som kan vålla svårigheter för inläraren. I kursen ingår vidare att studenterna får praktiskt öva att transkribera tal med fonetisk skrift (IPA) och analysera inlärares uttal (s.k. brytningsanalys). Dessutom belyses förhållandet mellan skrift, stavning och uttal, i synnerhet ur ett andraspråksperspektiv. Kursen innehåller också ett didaktiskt moment där uttalspedagogiska perspektiv diskuteras.

Delkurs 6. Bedömning av språkfärdighet, 7,5 hp

Kursen behandlar bedömning av svenska som andraspråk med fokus på bedömningen i undervisningen. Utifrån den övergripande distinktionen mellan formativ och summativ bedömning diskuteras syfte, metod och arbetssätt för att nå olika bedömningsmål, t.ex. bedömning av språkutveckling, språklig medvetenhet, strukturell och/eller pragmatisk kompetens och kommunikativ kompetens. Bl.a. behandlas bedömning baserad på prov, självskattning, performansanalys, klassrumsobservationer och portfoliomethodik och andra redskap för en formativ bedömning.

Svenska som andraspråk II (termin 4)

Delkurs 7. Litteracitet och lärande, 7,5 hp

Kursen behandlar flerspråkig litteracitet ur individ-, utbildnings-, arbetslivs- och samhällsperspektiv. Ur individperspektiv behandlas relationen mellan språkanvändning och litteracitet på första- och andraspråket samt hinder för litteracitet och lärande såsom läs- och skrivsvårigheter och andra funktionshinder. Ur utbildnings- och arbetslivsperspektiv behandlas andraspråksutveckling i relation till språkbruk och textvärldar i skola och utbildning. Specialiserat språkbruk och skolans språkliga praktiker beskrivs ur ett genreperspektiv. Ur samhällsperspektiv behandlas bland annat språkideologi, språkattityder och språkpolitik i relation till bilitteracitet.

Delkurs 8. Andraspråksanvändning i sociala praktiker, 7,5 hp

Kursen ger en introduktion till andraspråksbruk i skrift och tal. Såväl pragmatiska som interaktionella perspektiv behandlas. Exempel på skriftliga och muntliga kommunikationssituationer hämtas från praktik och arbetsplatser. I samband med detta diskuteras etiska frågor kring datainsamling.

Svenska som andraspråk III (termin 5)

Delkurs 9. Teori och metod i andraspråksforskning, 7,5 hp

Delkursen behandlar centrala frågeställningar, teorier och metoder inom andraspråksforskningen. Kursen syftar till att utveckla studenternas förmåga att läsa, värdera och förhålla sig till forskning inom aktuellt ämnesområde. Under delkursen behandlas centrala metodologiska och ämnesteoretiska begrepp. Studenterna läser, analyserar och granskar kritiskt en rad forskningsartiklar som representerar viktiga delområden inom andraspråksforskningen. Gemensamt diskuteras studiernas frågeställningar, teorier, forskningsmetoder och resultat. Diskussioner förs kring hur studierna förhåller sig till fältets övergripande teoribildningar. Under delkursen diskuteras dessutom skillnader mellan vetenskapliga och populärvetenskapliga framställningar samt utredningsarbeten liksom forskarsamhällets roll i att kommunicera vetenskapliga rön.

Delkurs 10. Fördjupningskurs i svenska som andraspråk, 7,5 hp

I denna kurs väljer den studerande en fördjupningskurs med valfri inriktning: didaktisk inriktning, med inriktning mot flerspråkighet eller med inriktning mot språkbruk. Exempel på kurser är Forskning om flerspråkighet, Andraspråkssamtal eller Provkonstruktion och bedömning.

Delkurs 11. Svenska som andraspråk – kandidatkurs, 15 hp

Kursen utgör ett självständigt examensarbete inom ämnet svenska som andraspråk. Kursen syftar till att ge fördjupning samt teoretisk och metodologisk träning inom ämnesområdet samt träning i muntlig och skriftlig vetenskaplig framställning och argumentering.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

Svenska som andraspråk I (termin 1)

Delkurs 1. Flerspråkighet – individ och samhälle, 7,5 hp

- redogöra för och analysera grundläggande aspekter av flerspråkighet, språklig mångfald och variation i olika samhälleliga sammanhang
- reflektera över och problematisera egna och andras attityder, värderingar och förhållningssätt till språklig och kulturell mångfald
- problematisera förhållandet språk, identitet, etnicitet
- redogöra för och förklara grundläggande begrepp och centrala aspekter av språkpolitik, språkideologier och attityder till språk och språklig mångfald i samhället, samt diskutera samband mellan dessa
- analysera faktorer som påverkar språkbyte eller språkbevarande hos minoritetsgrupper.

Delkurs 2. Svenskans grammatik i tvärspråkligt perspektiv, 7,5 hp

- beskriva det svenska språksystemet (morfologiska, syntaktiska, semantiska och lexikala aspekter) ur ett tvärspråkligt perspektiv och andraspråksinlärningsperspektiv
- använda grundläggande grammatiska begrepp.

Svenska som andraspråk I (termin 2)

Delkurs 3. Andraspråksinlärning och tvåspråkig utveckling, 7,5 hp

- redogöra för och diskutera olika teorier om andraspråksinlärning och flerspråkig utveckling
- redogöra för och diskutera andraspråksutveckling hos barn och vuxna samt hur utveckling på andraspråket skiljer sig från utveckling på förstaspråket
- förklara sociala och individuella faktorer som inverkan på andraspråksutveckling samt modersmålets roll i utveckling av andraspråket
- analysera andraspråksanvändares talade och skrivna texter med utgångspunkt i kursens teoretiska perspektiv.

Delkurs 4. Språk, undervisning och lärande, 7,5 hp

- redogöra för, diskutera och värdera olika organisationsmodeller för tvåspråkig undervisning och undervisning för andraspråksanvändare, modersmålets roll och flerspråkig användning i skola och klassrum
- redogöra för och diskutera hur multimodala resurser kan samverka i undervisning och hur språkliga dimensioner i skolämnen kan behandlas i skolundervisningen
- redogöra för centrala aspekter av språkliga dimensioner i skola och utbildning såsom prototypiska skillnader mellan olika språkliga register
- planera undervisning i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Svenska som andraspråk II (termin 3)

Delkurs 5. Svenskans uttal i inlärningsperspektiv, 7,5 hp

- redogöra för det svenska fonetiska och fonologiska systemet, ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv, och med användande av grundläggande fonetisk-fonologiska begrepp
- beskriva kategorier i svenska språket som kan vålla svårigheter för inlärares
- redogöra för förhållandet mellan skrift, stavning och uttal, i synnerhet ur ett andraspråksperspektiv
- transkribera och analysera inlärares uttal ur ett inlärningsperspektiv
- analysera och diskutera inlärares uttal ur ett uttalspedagogiskt perspektiv.

Delkurs 6. Bedömning av språkfärdighet, 7,5 hp

- redogöra för några teoretiska modeller av andraspråkskompetens och andraspråksinläring och diskutera deras relevans för bedömning
- resonera om för- och nackdelar med olika bedömningsformer i relation till syfte och sammanhang
- resonera om principer för planering, operationalisering och genomförande av olika slag av bedömning/prov och diskutera möjliga slutsatser utifrån resultatet.

Svenska som andraspråk II (termin 4)

Delkurs 7. Litteracitet och lärande, 7,5 hp

- redogöra för och diskutera flerspråkig litteracitetsanvändning samt utvecklingen av litteracitet på ett första- och andraspråk hos barn, unga och vuxna ur ett samhälls- och utbildningsperspektiv
- analysera och diskutera kognitiva, sociala och pedagogiska faktorer i individperspektiv som påverkar utvecklingen av litteracitet på andraspråket, till exempel läs- och skrivsvårigheter och betydelsen av litteracitet på förstaspråket
- diskutera och problematisera flerspråkig litteracitetsanvändning i förhållande till specialiserat språkbruk och skolans ämnesspråk.

Delkurs 8. Andraspråksanvändning i sociala praktiker, 7,5 hp

- redogöra för teorier och metoder i praxisinriktad andraspråksforskning
- beskriva och problematisera andraspråkstalaras språkbruk på praktik- och arbetsplatser ur pragmatiska och interaktionella perspektiv med stöd i relevant litteratur
- redovisa muntliga och skriftliga kontakter med praktik- och arbetsplatser
- resonera kring etiska frågor som rör olika former av datainsamling.

Svenska som andraspråk III (termin 5)

Delkurs 9. Teori och metod i andraspråksforskning, 7,5 hp

- med ett kritiskt förhållningssätt ta del av och diskutera ett brett urval vetenskapliga artiklar (samt till viss del även utredningsarbeten) inom andraspråks- och tvärspråkighetsforskning, i synnerhet ur ett vetenskapsmetodologiskt perspektiv
- med utgångspunkt i grundläggande kunskaper om vetenskapsteori, vetenskaplig metod och teoribildningar inom andraspråksforskningen föreslå plausibla forskningsupplägg för ett antal givna frågeställningar samt diskutera problem förknippade med föreslagna upplägg, härvid beaktande forskningsetiska principer
- visa insikt om relationen mellan andraspråksforskning och det omgivande samhället ur olika aspekter.

Delkurs 10. Fördjupningskurs i svenska som andraspråk, 7,5 hp

I denna kurs väljer den studerande en fördjupningskurs med valfri inriktning.

Delkurs 11. Svenska som andraspråk – kandidatkurs, 15 hp

- planera och genomföra en vetenskaplig undersökning inom ämnesområdet svenska som andraspråk med beaktande av etiska normer och presentera undersökningen i form av en vetenskaplig uppsats
- visa sin förmåga att självständigt formulera problem, tillämpa ett kritiskt och reflekterande förhållningssätt och på ett teoretiskt medvetet sätt och använda vetenskapligt grundade argument som stöd för sina slutsatser
- försvara ett eget vetenskapligt arbete; försvara innebär här att ta in och reagera på kollegial kritik genom att noga överväga granskarens synpunkter och argumentera för val av teoretisk ram och metod, analyser och slutsatser i det egna arbetet, men även inse och tillstå eventuella tillkortakommanden
- granska vetenskapliga uppsatser såväl vad gäller innehåll som form; granskningen ska innefatta en kortfattad sammanfattning av undersökningens uppläggning, resultat och slutsatser, en utförlig konstruktiv kritik av arbetet, och ett slutomdöme.

Undervisning

Undervisningen ges på distans med två obligatoriska campusträffar per delkurs dvs. fyra träffar per termin på halvfart. Undervisningen består av föreläsningar och seminarier. Därutöver nätbaserad undervisning. För närmare information hänvisas till kursplaneringen.

Kunskapskontroll och examination

a. Kursen examineras genom:

Delkurs 1. Flerspråkighet i individ, samhälle och skola: Hemtentamen.

Delkurs 2. Svenskans grammatik i tvärspråkligt perspektiv: Skriftliga inlämningsuppgifter och en salstentamen.

Delkurs 3. Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling: Hemtentamen.

Delkurs 4. Språk, undervisning och lärande: Skriftliga, individuella analys- och redovisningsuppgifter samt en muntlig individuell redovisningsuppgift.

Delkurs 5. Svenskans uttal i inlärningsperspektiv: Skriftliga inlämningsuppgifter och en salstentamen.

Delkurs 6. Bedömning av språkfärdighet: Hemtentamen och en muntlig redovisning.

Delkurs 7. Litteracitet och lärande: Skriftliga, individuella analys- och redovisningsuppgifter samt en muntlig individuell redovisningsuppgift.

Delkurs 8. Andraspråksanvändning i sociala praktiker: Skriftliga inlämningsuppgifter och en muntlig redovisning.

Delkurs 9. Teori och metod i andraspråksforskning: Skriftliga inlämningsuppgifter samt en hemtentamen.

Delkurs 10. Fördjupningskurs i svenska som andraspråk: För information om examination hänvisas till respektive kursplan och kursbeskrivning för de valda fördjupningskurserna.

Delkurs 11. Svenska som andraspråk – kandidatkurs: Skriftligt examensarbete, muntligt försvar av det egna examensarbetet (respondering) och muntlig granskning av annan students examensarbete (opposition).

För mer detaljerad information om examinationen hänvisas till kursplaneringen. Där flera examinerande uppgifter ingår i en delkurs framgår principerna för sammanvägning av de enskilda examinationsuppgifterna av betygskriterierna.

b. Betygsättning sker enligt en målrelaterad sjugradig betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

c. De skriftliga betygskriterierna meddelas studenterna vid kursstart.

d. För att få godkänt slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser samt fullgjord närvaro. Om särskilda skäl föreligger kan examinator medge befrielse från viss obligatorisk undervisning. Studenten kan då åläggas en kompensationsuppgift.

Bokstavsbetygen A–E omvandlas till siffrorna 5–1 och sammanräknas till ett medelbetyg där man också väger in det antal högskolepoäng som respektive del av kurs utgör av hela kursens poängantal. Betyget på hela kursen sätts således genom ett viktat genomsnitt av kursdelarna. Gängse avrundningsregler tillämpas.

e. För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen. Det läsår som kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle.

Studering som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyad examination för högre betyg. Studering som fått betyget Fx eller F på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen.

f. Komplettering av Fx kan medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Uppgiften ska lämnas in inom två veckor efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär – mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang – används högst betyget D. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A–E.

g. Studenten har rätt till max 6 timmar handledningstid (kontakttimmar, inklusive mejlkontakt).

Handledartiden kan vara individuell eller gälla en mindre grupp. Handledare och student kommer överens om tidpunkter för handledningsmöten.

h. Vid betygsättning av examensarbetet används som bedömningsgrunder i vad mån

- en systematisk språkvetenskaplig metod tillämpas konsekvent, noggrant och insiktsfullt

- syfte, metod och slutsatser stämmer överens

- generella slutsatser presenteras och sätts in i ett relevant forskningssammanhang

- den egna undersökningens metod och resultat diskuteras på ett kritiskt sätt
- ny kunskap tydligt tillförs ämnesområdet

Vidare ska undersökningen presenteras enligt aktuella normer för vetenskaplig text, och studenten ska genomföra en opposition där en annan uppsats värderas och en respondering på den egna uppsatsen.

i. Byte av handledare kan ske vid särskilda omständigheter. Begäran om ett sådant byte, med motivering, ska alltid göras hos institutionsstyrelsen.

j. Student som under det aktuella kurstillfället inte blir klar i tid med ett påbörjat examensarbete har inte rätt till mer handledartid utöver vad som anges under (g) ovan. Studenten har dock alltid rätt att få sitt examensarbete bedömt vid ett senare examinationstillfälle.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen ges endast inom ramen för Lärarlyftet och är ett samarbete mellan Institutionen för språkdidaktik och Institutionen för svenska och flerspråkighet med Centrum för tvåspråkighetsforskning (Centret har kursansvar).

Kurslitteratur

För aktuell kurslitteratur hänvisas till kursens webbplats www.su.se/svenskasomandrasprak. Aktuella litteraturlistor finns tillgängliga senast två månader före terminsstart.